

Kvinner og jenter rammes hardest av COVID-19, advarer FOKUS

Covid-19 pandemien har globalt store og alvorlige helsemessige konsekvenser for svært mange mennesker. Men konsekvensene rammer ikke alle likt. En krise som den vi nå står midt oppe i øker og forsterker ulikhetene, også mellom kjønn. Det rapporteres allerede nå fra FN og kvinneorganisasjoner om særlig store utfordringer for jenter og kvinner rundt om i verden.

«Når Regjeringen og Stortinget nå setter inn økonomiske tiltak knyttet til den globale pandemien, må det også settes inn spesielle tiltak og økte midler i arbeidet med å oppnå reell likestilling. Tilbakeslagene vi nå ser vil ta lang tid å rette opp når pandemien er under kontroll, hvis det ikke reageres umiddelbart. FNs Bærekraftsmål står i fare for å ikke oppnås, sier Sylvi Graham, styreleder i FOKUS».

Så langt er det dokumentert at flere menn enn kvinner dør som følge av Covid-19¹

Samtidig viser responsen knyttet til Covid-19 at kvinner står i frontlinjene. Som helsearbeidere, ubetalte omsorgsarbeidere og migrantarbeidere i husholdninger, og dermed utsettes for særlig risiko.

Ifølge tall fra Verdens Helseorganisasjon er 70 prosent av de som jobber innen helse og sosial sektor kvinner². Tall fra Kina viser at opp mot 90 prosent av helsearbeiderne i Hubei provinsen er kvinner³.

Globalt utfører kvinner tre ganger så mye ubetalt omsorgsarbeid som menn. Når helsesystem overbelastes og mer pleie og omsorg må skje hjemme, er det i all hovedsak kvinner som må ivareta dette. Kvinner har også i mange land mindre tilgang til helsevesen og tjenester og mangler ofte helseforsikring eller økonomisk mulighet til å betale for helsetjenester.

Det som nå skjer med verdensøkonomien har en svært alvorlig kjønnskonsekvens. I Asia jobber 95 prosent av kvinner i uformell sektor, i Afrika sør for Sahara er tallet 89 prosent og i Latin-Amerika og Karibia er det 59 prosent. Dette er kvinner som jobber som gateselgere i sine små boder og selger grønnsaker og frukt, lager og selger mat. De utgjør den store andelen av småbønder, de som jobber hjemmefra eller har timebasert arbeid. De har i all hovedsak lønnen sin utbetalt daglig avhengig av hvor mye de klarer å tjene eller produsere. De har ingen form for sosialt sikkerhetsnett.

«De aller fattigste blir nå enda fattigere, og settes i en prekær situasjon fordi de ikke har oppsparte midler til mat, bor tett med økt mulighet for smitte og sykdom, og kvinner og barn kan oppleve å stenges inne med mulige voldelige familiemedlemmer, påpeker Gro Lindstad, daglig leder i FOKUS».

---

¹ [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(20\)30526-2/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(20)30526-2/fulltext)

² https://www.who.int/hrh/resources/gender_equity-health_workforce_analysis/en/

³ [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(20\)30526-2/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(20)30526-2/fulltext)

I sitt utenriks- og utviklingspolitiske arbeid og engasjement er det viktig at den norske regjeringen tydelig og synlig løfter opp og støtter et kjønnsperspektiv.

- I alle tiltak som nå gjøres må kjønnsdimensjonene av pandemien monitoreres og ivaretas.
- Kjønnssdimensjon må inkluderes i alle handlingsplaner og økonomiske tiltak som iverksettes knyttet til Covid-19 situasjonen. Kvinner og jenters perspektiv må med i alle relevante tiltak.
- Kvinner og jenter må ha samme mulighet som menn til å delta og til å kunne formidle behov når tiltak på alle nivå utarbeides.
- Det må sikres tilgang til informasjon og kunnskap om epidemien for sårbare kvinner. Tidligere erfaringer fra blant annet Zika-krise har vist hvor viktig god informasjon er for kvinner og jenter, som i mange tilfeller er de mest sårbare. Denne krisen viste også hvor viktig kvinneorganisasjoner og lokalsamfunn er for å formidle riktig informasjon.
- Sivilt samfunn som jobber for kvinners helse og sosiale rettigheter må sikres ressurser og tas med i innsatsen mot Covid-19. Kvinneorganisasjonene har tillit og tilgang som er avgjørende for å skape forståelse for situasjonen og bidra med smittevernstiltak.
- Helse- og sosiale tilbud for kvinner og jenter må sikres. Tilgang til seksuelle og reproduktive helserettigheter står under press. Under Covid-19 epidemien rapporteres det om begrensede muligheter, og noen steder forsøk på å sterkt begrense muligheten til at kvinner skal få tilgang til prevensjon og abort.
- Vold mot kvinner og jenter har økt dramatisk så langt i Covid-19 pandemien. Innestengt med overgriper uten mulighet til å komme seg unna er kvinner og jenter i krise på flere måter. Tilgang til hjelp for kvinner utsatt for vold må sikres. Voldtekstmottak, krisesentre, alternative botilbud og samtalegruppetilbud er viktig for de som utsettes for vold i nære relasjoner.
- Kvinner står ofte i frontlinjen som helsearbeidere, renholdere, butikkansatte og omsorgsarbeidere. De må sikres tilgang til verneutstyr i riktige størrelser og tilgang til sanitær og hygieneartikler